

Kalendárium-krónikák

Magyarország emlékezetes dolgairól

Díszes kötésű mini könyvecske: „Magyar Országi Kis Kalendárium az 1801. esztendőre, mely 365 napokból áll. A Magyar Nemzetnek közjávára kiadatott Pesthen. Találatik Kis István könyvárusnál.”

Hogy ott, vagy máshol talált gazdára, ki tudja 174 év távlatából. Az apró, tükrös, vagy tükrös nélküli kalendáriumok az 1700-as évek végén, Bécsben kezdtek megjelenni, boltokban, vásárokon nálunk is kelendők voltak. Ma már a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest-gyűjteményét gyarapítja az 1801., az 1803. és az 1806. évi mini kalendárium. Ez utóbbit az új esztendőre faximile kiadásban jelentetik meg újra — könyvtárak számára.

A több száz kalendárium között található ezeknél régebbiek is. „A Ház és Íráshoz alkalmaztatott 1730. évi Kalendárium” például sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Többek közt Astrológiai jelentést a Tévrül, A kikelet vagy Tavaszrul, Nyárrul, az Őszrül, a Hadakozásrul, a Békességrül, a Betegségekürül és az Asszonyokról.

Külön érdekesség „... a Bixentilis azaz közbetéteztett, vagy ugró esztendőre, kinek hossza 366 nap. Világteremtése után 5626. a Közönséges vizözön után 4059. Róma városának építése után 2414. a római kalendárium megújítása után 82. esztendőben....” megjelent 1646 Ó és Újesztendőre szóló Kalendárium. Hajdani tulajdonosa: Zrínyi Miklós tisztje üres lapjaira feljegyezte hadjárataikat és visszatéréseiket. Szeptember 18-án ezt írta: Gróf Zrínyi Miklós Horvátországi bánt vadászatban egy ördög meglötte. Végül pedig azt: Zrínyi Miklós temetése Muraközben.

Más kalendáriumokban leírták: milyen volt az időjárás, a termés, mikor ment Erdélybe a posta, mennyit fizettek a búzáért, a béresnek, mennyit a szabónak a kereskedőnek. De bevették a család, az ország főbb eseményeit is. A kalendárium a XVII—XVIII. században az egyik legnépszerűbb kiadvány volt. Az ismeretszerzés forrása, mai kifejezéssel: tömegkommunikációs eszköz. Tájékoztatót „Magyarország emlékezetes dolgairól”, „A magyarok történetéről”, „Az aranyoknak mostani járásáról”, „Hasznos regulákról”, az „Érvágásrul, Purgálásrul, Köpülőzésről”. Ugyanakkor évről évre kínálta a lehetőséget a krónikáirásra.

A mai kutatóknak ritka értékes adatokat szolgáltathat. Akárcsak sok könyv, monográfia, tanulmány, évkönyv, apró nyomtatvány, fénykép, térkép a Budapest gyűjteményből. Az itt található fotók segítségével készíthettek dokumentumfilmet a Lánchídról és a fogaskerekűről. És mennyire örültek a Nyugati-pályaudvar rekonstrukciójáért munkálkodó szakemberek, amikor a gyűjteményben megtalálták a pályaudvar eredeti tervrajzát! A Budapesti Múemlék Felügye-lőség a műemlékek történetéhez szükséges irodalmat kapja itt kézhez. De jó szolgálatot

tettek a csatornázási munkatérképek, vízállásjelentések is. Ezért gyarapítják évről évre az ország legnagyobb helytörténeti gyűjteményét, amely ma már 55 ezer könyvet, monográfiát, évkönyvet, tanulmányt, kalendáriumot, 50 ezer filmet, 300 térképet, és ezenkívül 1902-től máig megjelent újságokból és folyóiratokból kivágott cikkeket őriz.

Molnár Erzsébet